

איגרת מידע לעובדים בארגונים מגוונים

צום תשעה באב (ט' באב)

תאריך

צום תשעה באב יחול בשנת 2026 ביום חמישי 23 ביולי. הוא יחל בערב יום רביעי, 22.7.26, בשקיעה ויסייג למחרת, בערך בשעה 20:00.

רקע כללי

לפי הדת היהודית, יום תשעה באב (ט' באב) הינו יום אבל. ביום זה מקיימים תענית לציון חורבן בית המקדש הראשון, חורבן בית המקדש השני ומאורעות טרגיים נוספים המיוחסים לאותו יום.

סדר היום

המתענים בתשעה באב מחויבים ב"חמשת האיסורים" (אכילה ושתייה, רחיצה, סיכה, נעילת סנדל או נעל מעור ויחסי אישות). כמו כן אסור ללמוד תורה מלבד סוגיות של אגלות וקיימות מגבלות על עיסוקים ומלאכות שונות. בנוסף נוהגים, כמנהגי אבלות, לשבת על רצפה/מזרון/כסא נמוך עד חצות היום (12.30 לערך), לא לברך לשלום ולהימנע משיחה של בטלה, צחוק וקלות ראש. בליל ובבוקר התענית קוראים בבית הכנסת את מגילת איכה ומקוננים על חורבן בית המקדש ועל צרות נוספות.

המלצות לארגון

ישנם מספר תחומים שלגביהם חשוב לעדכן את הצוות המקצועי על מנת להימנע מאי-הבנות תרבותיות:

- חלק מהצמים לא ישיבו לברכת שלום או יסתפקו באמירה רפה או הנד ראש.
- בשל האיסורים לעיל ועל מנת להימנע ממחלוקות לגבי אופי העבודה ביום זה, יהיה צורך לעתים לנהל דיאלוג עם העובד להתאמת המשימות (למציאת חלופות או לדחייתן למועד אחר).
- כמו כן, מומלץ לארגון לבדוק טרם הצום מי הם המקורות הקהילתיים והדתיים הרלוונטיים לפתרון מקרים שעלולה להיות בהם סתירה בין המשימה הנדרשת לביצוע והשירות המקצועי שניתן לבין התפיסות הדתיות של העובדים.
- עבודה ביום תשעה באב:** יש להיערך לכך שישנם עובדים שיבקשו חופשה ביום זה (מוכר כיום בחירה), הן כתוצאה מקושי הצום והן כתוצאה מההנחייה ההלכתית למעט במלאכה ביום זה.
- הסעדה:** מומלץ להתאים את שעות הארוחות ככל שניתן לשעות תחילת הצום וסיומו. מכיוון שהצמים אוכלים ארוחה מפסקת לפני שקיעת החמה, מומלץ לארגון לספק ארוחה עשירה יותר המותאמת לתחילת הצום ולסופו. נהוג שלא לאכול ארוחה בשרית בצאת הצום.

פעילויות מקצועיות

פעילויות מקצועיות: בשל הצום ובשל האיסורים על מלאכות מסוימות, יש להימנע מעריכת סדנאות והכשרות במועד זה.

אחר הצהריים של יום הצום: לקראת אחר הצהריים של יום הצום מומלץ להימנע מפעילויות על מנת להקל על הצמים.